

Initial handläggning vid misstänkt eller konstaterad mässling på vårdcentral eller sjukhus:

1. **Ta in patient på ett rum och stäng dörren.** Enbart personer med känd immunitet mot mässling undersöker och provtar patienten. När patienten lämnat rummet räkna med att smittsamheten kvarstår minst två timmar, se nedan.
2. **Efter anamnes och status direkt telefonkontakt med infektionsjouren** för diskussion om fortsatt handläggning tfn.016-10 52 22.
3. **Diagnostik** – begär alltid **akutsvar** för att fallet ska kunna bekräftas
 - Serumprov för analys av IgM och IgG-antikroppar mot mässling.
 - Påvisning av virus-RNA med PCR från nasofarynxsekret, urin och blod. Prov från nasofarynx tas med Virocult-set (tunn pinne), urinprov i sterilt rör och för blodprov tas serumrör.
4. **Transport av patient utanför sjukhus:** patient transporteras med fördel med eget färdmedel. Ambulans om tillståndet så kräver. Använd inga allmänna kommunikationsmedel
5. **Behandlande läkare är ansvarig för smittspårning** och eventuell postexpositionsprofylax när fallet är laboratoriebekräftat. För att underlätta detta skriv ner alla personer som varit i samma rum/väntrum/lokal som patienten och två timmar efter patienten lämnade rummet. Ta kontakt med Smittskyddsenheten 016-103585 (kvällar och helger via infektionsjour) så snart som möjligt för samordning.
6. **All personal som arbetar på inom vård och omsorg bör känna till sitt eget immunitetstatus och vara immun mot mässling vid arbete med patienter.**

Fakta om mässling:

Inkubationstid: 7-18 dygn (vanligen 10 dygn-12 dygn).

Symtom: Prodromalfasen svarar i 2-4 dygn och det typiska är feber, hosta och konjunktivit (ögoninflammation). Hudutslagen som uppträder efter 2-4 dygns feber och är storfläckigt, rött och ofta sammanflytande. De brukar debutera i ansiktet och sedan sprider sig till bål och extremiteter. Utslagen finns kvar i cirka 5-6 dagar. Saltkornsliknande fläckar på insidan av kindslemhinnan (Koplika fläckar) debuterar 1-2 dygn före hudutslag och är typiska för mässling. Andra vanliga symtom är huvudvärk, ljuskänslighet, diarré, illamående och ibland generaliserad lymfkörtelförstoring.

Smittsamhet: Luftburen smitta via aerosol från luftvägarna. Smitta kan ske från 4 dygn före debut av utslag till och med 4 dygn efter utslagen uppträtt. Det räcker att vistas i samma rum som person med mässling, och minst 2 timmar (beror på antal luftväxlingar/timme i rummet) efter patienten lämnat rummet, för att smittas.

Immunitet mot mässling: Innebär att personen har haft mässling eller är vaccinerad med 2 doser mässlingsvaccin.

Riskgrupper för mässling: Barn under 18 månader (ovaccinerade) och individer födda 1960-1981. Före 1960 är de flesta naturligt immuna. Allmänt vaccinationsprogram infördes 1982. Övriga ovaccinerade av andra skäl.

Fördjupning: <https://www.folkhalsomyndigheten.se/smittskydd-beredskap/smittsamma-sjukdomar/massling/>